

**Риторичні питання в американському поетичному мовленні:
комунікативно-прагматичний аспект**

К.О. Юркова

Херсонський державний університет
Corresponding author. E-mail: christina384@ukr.net

Анотація. У статті виявлені комунікативно-прагматичні властивості риторичних питань в американському поетичному мовленні. Акцентовано увагу на виявленні комунікативних типів риторичних питань, що зумовлюють їх різні функції у сучасних американських текстах, визначенні прагматичної ролі риторичних питань в американському поетичному мовленні.

Ключові слова: *комунікативно-прагматичні властивості, риторичні питання, віршоване мовлення, прагматична роль.*

Вступ. Питання як один із видів пізнавальної діяльності людини завжди привертало увагу науковців. У вітчизняному й зарубіжному мовознавстві вивчення питання у форматі питальних і риторичних синтаксичних конструкцій отримало всебічний розгляд в аспекті їхніх структурно-семантичних, стилістичних і функціональних властивостей у мові, що зафіксовано в академічних граматиках різних мов, англійської зокрема. Так, з позицій *структурно-семантичного* підходу здійснено класифікацію питальних речень в англійській мові [1, с. 44-48; 26, р. 213-215]. Окремі дослідження питальних речень, що виконувалися в діахронічній площині, присвячені формальним ознакам питальності (Л.П. Калитюк) [12] та прагматичним особливостям таких речень в англійській мові XI- XX століть (Л.Р. Безугла, Л. П. Калитюк, І.С. Шевченко) [6; 12; 19]. Як свідчить аналітичний огляд наукових розвідок з проблеми питальності дослідження питального речення і риторичного питання у мові має більш глибоку традицію, ніж у мовленні, особливо в американському поетичному мовленні. На основі *лінгвокогнітивного* підходу виявлено концептуальну структуру питального речення (Н.С. Алфьорова) [1], у *лінгвосинергетичному* аспекті з'ясовано особливості функціонування питальних конструкцій [там само]. У *прагматичному* плані риторичні питання досліджені на матеріалі німецького поетичного мовлення (Л.Р. Безугла) [6]. Натомість комунікативно-прагматичний аспект риторичних питань в американському поетичному мовленні не отримав належного висвітлення, що і зумовило вибір проблематики дослідження.

Актуальність статті визначається її відповідністю спрямуванням наукових розвідок з проблем синтаксису, поетичного зокрема, на встановлення комунікативно-прагматичних властивостей синтаксичних конструкцій. Дотепер риторичні питання як певним чином граматично оформлений тип синтаксичних конструкцій поетичного тексту не отримали вичерпного опису в лінгвістиці у світлі новітніх підходів і методів дослідження. Актуальність дослідження підсилюється розповсюдженістю риторичних питань в поетичному мовленні та відсутністю систематичного опису їх стилістичних особливостей та

комунікативно-прагматичних властивостей саме в американському поетичному мовленні.

Мета дослідження полягає у виявленні іллокутивної сили і перлокутивних ефектів риторичних питань в американському поетичному мовленні.

Структурно-семантична, стилістична й комунікативна характеристика РП в американському поетичному мовленні.

За семантичною та синтаксичною структурою в англійській мові риторичні питання поділяються на спеціальні (special), загальні (general), альтернативні (alternative) й розділові (disjunctive) [26, p. 213-215]. Така класифікація є усталеною й зафіксована в академічних граматиках англійської мови [24, 25].

За структурою в англійській мові риторичні питання (далі – РП) поділяються на прості, спрощені, складні та ускладнені [29].

Стилістична характеристика РП враховувалася у дослідженні їх в художньому мовленні [1]. Наповненість РП образотворчими засобами посилюють емоційно-експресивні відтінки та зумовлюють високий ступінь емотивності поетичного тексту.

Комунікативний зміст мовленнєвої одиниці Ф.С. Бацевич визначає як індивідуальну потенційну інформацію, неповторний концепт у комунікації, що залежить від внутрішнього світу кожного з учасників спілкування, контекстної комунікації, специфіки та стану каналів передачі інформації, наявності та якості зворотнього зв'язку, конкретної конситуації спілкування та інших чинників [4, с. 75].

За комунікативним критерієм РП в американському поетичному мовленні поділяємо на такі, що спрямовані:

1) На об'єкт дії (об'єктні): *“What is all this? I know how furiously your heart is beating”* (“Gray Room” W. Stevens), *“What have I to say to you when we shall meet?”* (“A Love Song” W.C. Williams), *“What is it that is dragging at my heart?”* (“The Late Singer” W.C. Williams).

2) На суб'єкт дії (суб'єктні): *Who shall say I am not the happy genius of my household?* (“Danse Russe” W.C. Williams), *Who knows, since seeds have such tenacity?* (“At The Funeral Of A Minor Poet” T.B. Aldrich), *“Who is Lydia, pray, and who is Hypatia?”* (“Palinode” T.B. Aldrich).

3) На обставині, що спрямована на різні обставини дії:

- Причини (Why?): *“Why do you locate here as large as a tank aiming at one half of a lifetime?”* (“Despair” A. Sexton), *“Why has she chosen me for the knife that darts along her smile?”* (“Sympathetic Portrait Of A Child” W. Stevens), *“Why has she chosen me for the knife that darts along her smile?”* (“Sympathetic Portrait Of A Child” W.C. Williams).

- Обставини часу (When?): *“When heaven presents in sheets the solid hue?”* (R. Frost “Fragmentary Blue”), *“But when was that ever a bar to any watch they keep?”* (R. Frost “Neither Out Far Nor in Deep”), *“When were December and May known to be happy together?”* (T.B. Aldrich “Thalia”).

- Обставини місця (Where?): *“Where had I heard this wind before change like this to a deeper roar?”* (R. Frost “Bereft”), *“Where shall I find you — you, my grotesque fellows that I seek everywhere To make up my band?, Where are you this*

day — you, my seven-year locusts with cased wings?” (“Sub Terra” W.C. Williams).

- Способу дії (How?): “*How will it be when we shall sleep indeed?*” (“Sleep” T.B. Aldrich), “*How came the dainty Baby Bell Into this world of ours?*” (“Baby Bell” T.B. Aldrich), “*How many leagues away is yonder town. Set flower-wise in the valley?*” (“An Alpine Picture” T.B. Aldrich).

Спираючись на розроблену нами комунікативну методику РП в англійській мові та стилістичний і кількісний аналіз вживання РП в американському віршованому мовленні, ми виявили певні відмінності у їх типологізації, які полягають : 1) у превалюванні певних типів РП та 2) їх стилістико-синтаксичному оформленні. В американських поетичних текстах превалюють об’єктні (What, Which-questions), суб’єктні (Who-questions), обставина причини (Why-questions), способу дії (How-questions).

Для зручності кількісного аналізу РП в американському поетичному мовленні нами взято 1000 сторінок поетичних текстів по 100 сторінок кожного з авторів, які належать до різних літературно-стильових жанрів. РП – найбільшу кількість вживання виявляють об’єктні РП (What, Which-questions) – 37%, обставини причини – 17 % (Why-questions) та місця (Where-questions) – 10 %, суб’єктні (Who-questions) – 10 %.

Функції РП в американському віршованому мовленні.

У контексті нашого дослідження функцію РП тлумачимо як їх роль у композиційно-смісловій організації поетичного тексту [13; 18], що передбачає врахування місця розташування РП у поетичному тексті – слабкі чи сильні позиції за Арнольд І.В. [2].

Функціональний аналіз РП в американських поетичних текстах дозволив виявити їх основні функції: апелятивну, сугестивну й образотворчу, які сприяють підвищенню емоційного тону мовлення та посиленню прагматичного ефекту висловлення.

Апелятивна функція полягає у приверненні уваги читача до того, про що йдеться та стимулює до роздумів. Вона спрямована на творення емоційного відгуку у читача, емоційного резонансу за О.П. Воробйовою [9].

У поетичному тексті К. Сендберга “Humdrum” РП виконує апелятивну функцію:

*If I had a million lives to live
and a million deaths to die
in a million humdrum worlds,
I'd like to change my name
and have a new house number to go by
each and every time I died
and started life all over again.*

*I wouldn't want the same name every time
and the same old house number always,
dying a million deaths,
dying one by one a million times:*

- *would you?*
 or you?
 or you? [27].

Використовуючи РП як *графон* у вигляді сходинок автор апелює до уваги адресатів:

- *would you?*
 or you?
 or you?

Звертання автора не персоніфіковане (звертається не до окремого читача, а навпаки, до широкої аудиторії). Апелятивна функція РП спрямована на логічне та емоційне посилення думки читача.

Іллокутивна сила РП полягає у тому, що автор закликає читачів не бути ординарними, натомість, бути не схожими на інших і прагнути чогось високого. Смісл вірша полягає у тому, що зміна ім'я може спричинити зміни в образі життя людини.

Сугестивна функція спрямовує адресата до інтелектуального пошуку, на посилення когнітивної діяльності читача. Сугестивна функція проявляється у РП, які містять архетипні символи та інтертекстуальні включення: “*What is a name anywhere anyway?*” (К. Сендберг “Blacklisted”):

Why shall I keep the old name?
What is a name anywhere anyway?
A name is a cheap thing all fathers and mothers leave each child:
A job is a job and I want to live, so
Why does God Almighty or anybody else care whether I take a new
name to go by? [27].

У наведеному поетичному тексті РП: “*Why does God Almighty or anybody else care whether I take a new name to go by?*” виступає питанням до обставини причини з питальним займенником “*Why*” (Why-question) і постає у вигляді складного речення. Цей вірш закінчується РП, тобто, питання знаходиться у фінальній позиції поетичного тексту. Останній поетичний рядок є вирішальним у розумінні головної ідеї вірша, завдяки якому автор набуває можливості донести до адресата низку прагматичних намірів: спонукання адресата до реакції на поставлене РП у вірші: “*Чому Всемогутнього або когось ще хвилює, чи зможу я взяти нове ім'я?*”.

Сугестивна функція проявляється у навіюванні адресантом своїх думок та почуттів читачеві, сугестія спонукає підсвідомо наслідувати позицію адресанта. Сугестія переносить читача в інший, нереальний, ілюзорний світ; вона створює поетичну ілюзію. Прагматичний аспект питальних конструкцій полягає в їхній іллокутивній силі, спрямованій на реалізацію комунікативної інтенції адресанта.

У поетичному тексті К. Сендберга “*Cheap blue*” (“*Дешева блакить*”) РП впливає на жанр поетичного тексту:

Hill blue among the leaves in summer,
Hill blue among the branches in winter –

*Light sea blue at the sand beaches in winter,
Deep sea blue in the deep, deep
Prairie blue, mountain blue,
Who can pick a pocketful of these blues,
A handkerchief of these blues,
And go walking, talking, walking as though
God gave them a lot of loose change
for spending money, to throw at the birds,
to flip into the tin cups of blind men? [27].*

Вилучення РП з цього тексту перетворює його з жанру філософської лірики на пейзажну. Завдяки фінальній сильній позиції, РП наче підбиває висновок. Читач зіставляє своє враження від цілого тексту з ужитим у ньому РП. Дивлячись на результат такого зіставлення, читач має або довершити гармонійне сприйняття твору, або переосмислити його наново, беручи до уваги його ядро, відправну точку інтерпретації – РП. Останній рядок є вирішальним у розумінні головної ідеї вірша: *“Найважливіше в нашому житті це духовний світ людини, ніж матеріальний”*.

Після прочитання вірша заголовок сприяє зіткненню протилежних значень: дешевий, безцінний, коштовний. Повторення абстрагованого епітету *blue* не тільки привертає увагу читача до повторюваного елемента, але й дає змогу вилучити нові та приховані смисли: *блакить* символізує і колір, і силу Небесну, спокій, духовний світ людини, що суперечить заголовку вірша *“Cheap blue”*, яке асоціюється з матеріальною стороною світу. Для опису пейзажу поет використовує такі іменники: *“hill, blue, leaves, branches, waters, prairie, mountain, birds”*. З самого початку життя людина тісно пов’язана з природою. Природа для людини є джерелом життя, рідною матінкою, яка ніжить нас з самого дитинства в духмяних травах та воді річок: *“Light sea blue at the sand beaches in winter”* – спокійне, безтурботне життя та: *“Deep sea blue in the deep, deep”* – життя, що наповнене різними проблемними ситуаціями.

До прикладу вірш Е. Секстон *“Despair”*, в якому описується емоційний стан відчаю ліричної героїні:

- 1) *Who is he?*
- 2) *A railroad track toward hell?*
- 3) *Breaking like a stick of furniture?*
- 4) *The hope that suddenly overflows the cesspool?*
- 5) *The love that goes down the drain like spit?*
- 6) *The love that said forever, forever*
- 7) *and then runs you over like a truck? [28].*

Перш за все, маркером імпліцитного смислу всього поетичного тексту є назва вірша: *“Despair”*, яка підказує адресату, що йтиметься про внутрішній світ ліричної героїні. Персоніфікація у суб’єктному РП (1) та антитеза РП (6, 7 рядки) уможливають виявлення імпліцитного смислу: *“причина відчаю ліричної героїні – розчарування у коханому”*. Реконструкція концептуальних метафор *“LOVE IS PAIN”*, *“LOVE IS A FRAGILE THING”* розкриває узагальнений смисл вірша.

РП, що виконують образотворчу функцію, як правило, наповнені стилістичними засобами, що посилюють емоційно-експресивні відтінки тексту.

У контексті дослідження з'ясовано, що у функціонуванні РП проявляються певні закономірності, що виявляються у взаємодії їх комунікативних типів і функцій, які вони виконують у поетичному тексті.

Комунікативно-прагматичні властивості РП в американському поетичному мовленні.

Виявлення комунікативно-прагматичного потенціалу РП полягає у встановленні їх ролі у передачі прагматичної інтенції адресанта, що визначається через аналіз їхньої іллокутивної сили і перлокутивного ефекту. Іллокутивна сила РП включає в себе такі компоненти: іллокутивна мета (те, заради чого здійснюється мовленнєвий акт), засоби її досягнення, умови досягнення, інтенсифікатори. За Дж. Остіном, мовленнєвий акт – мінімальна одиниця спілкування [21]. Це створення конкретної пропозиції, наділеної пропозиціональним змістом, забезпечення комунікативною метою, яка передається від адресанта до адресата. Для визначення іллокутивної сили достатньо знати, якої іллокутивної мети має намір досягти адресант, якими способами та з якою інтенсивністю відбуваються пропозиційні акти, які при них пропозиції, як реалізуються психологічні стани та з якою інтенсивністю [el. ref].

У американському віршованому мовленні РП характеризується як ефективна фігура діалогізації монологічного мовлення, що слугує для смислового й емоційного виділення його семантичних центрів, для формування емоційно-оцінного відношення адресата до предмета мовлення, а також для інтенсифікації перлокутивного ефекту [14, с. 104]. Перлокутивний ефект, що впливає на успішність спілкування, при якому адресант прагне вирішити поставлені ним комунікативні завдання. РП постає як конструкція, що впливає на почуття і думки адресата [там само]. Перлокутивний акт РП – результат мовленнєвого впливу адресанта на думки та почуття адресата. Поняття перлокутивного акта вважається найпроблемнішим серед мовленнєво-актових понять, “ахілесовою п'ятою мовленнєвих актів”. У фаховій літературі можна виділити три основні групи стосовно розуміння перлокутивного акту. Інші дослідники трактують перлокутивний акт як реактивний мовленнєвий акт адресата (Шевченко І.С., Wagner K.R., Weigand E.) [el. ref]. Прихильники третьої точки зору розмежовують поняття “перлокутивний акт” і “перлокутивний ефект”: перше розуміється ними як спроба впливу або “перлокутивна спроба”, друге – як “інтендована реакція слухача” (Holly W.), результат впливу. Інтендованість – наявність у комунікативній інтенції адресанта перлокутивної мети донести імпліцитний смисл до адресата [6].

У контексті нашої роботи основною іллокутивною силою РП є активація інтелектуального пошуку читача, цілеспрямований вплив на емоційний стан та думки, спрямування адресата до поставленої мети читачем саме через РП.

Інтерпретаційно-текстовий аналіз американських поетичних текстів, які містять РП, засвідчив, що РП виконують роль тригерів при прочитанні й

вилученні експліцитних (явних) і імпліцитних (прихованих) смислів. Роль РП як тригерів полягає: 1) у зміні ракурса інтерпретації: з прототипового на непрототипове прочитання; 2) активації й активзації лінгвокогнітивних операцій вилучення імпліцитних смислів.

Слідом за М. Фрімен, під прототипним прочитанням поетичного тексту розуміємо центральне, яке розділяється більшістю інтерпретаторів, когнітивне прочитання, що забезпечує адекватну інтерпретацію та вилучення основного змісту тексту [23, р. 105]. Як зазначає Л.І. Белєхова, непрототипне прочитання тлумачиться як таке, що може привести, в термінах У. Еко [22, р. 23], до недоінтерпретації (*underinterpretation*), тобто втрати або перекручування інформації, або ж до більш глибокої інтерпретації, що сприяє виявленню тих найтонших нюансів значення номінативних одиниць, прихованого змісту, переданого образністю тексту та, що досягається завдяки певним когнітивним операціям і процедурам, задіяним в процесі читання, які в значній мірі не закладені від самого початку в тексті, а привносяться читачем завдяки його поетичній компетенції [8, с. 10-34].

Прототипне прочитання визначається як центральне прочитання, що розкриває його зміст та основний смисл, які стають типовими для тлумачень більшості інтерпретаторів. Непрототипне прочитання веде до різних інтерпретацій поетичного тексту або до його поглибленої інтерпретації, за якої схоплюються певні маргінальні приховані смисли, або до недоінтерпретації, що ігнорує деякі відтінки значення словесного поетичного образу, наявного в образному просторі поетичного тексту [там само].

У нашому дослідженні РП тлумачаться як тригери (*trigger*) інтерпретації поетичного тексту. Тригери – спусковий гачок та програма для розкриття імпліцитних смислів.

До прикладу проаналізуємо поетичний текст К. Сендберга “*Money, politics, love and glory*”:

1) *Who put up that cage?*

2) *Who hung it up with bars, doors?*

3) *Why do those on the inside want to get out?*

4) *Why do those outside want to get in?*

5) *What is this crying inside and out all the time?*

6) *What is this endless, useless beating of baffled wings at these bars, doors, this cage?* [27].

Напрямок інтерпретації задає заголовок вірша, який містить узагальнений смисл вірша, що вилучається через аналіз стереотипних понять життя “ГРОШІ, ПОЛІТИКА, КОХАННЯ та СЛАВА”. У сучасній концептології визначені основні смислові ознаки цих концептів (Н.Д. Арутюнова, А. Вежбицька, С. Г. Воркачов, В.З. Дем'янков, Н.В. Дорофєєва, О.П. Єрмакова, В.І. Карасик, О.А. Корнілов, Н.А. Красавський, В.С. Морозова, Л.Г. Панова, G. Lakoff, Z. Koevesces, M. Emanatian, A.D. Shmelev, B. Fehr). Концепт ГРОШІ є одним із базових у концептуальній картини світу людини та являє собою особливу економіко-психологічну реальність. Згідно з думкою М.Ю. Семенова концепт ГРОШІ є засобом вираження ціннісної орієнтації в системі цілей життя

(термінальна або інструментальна цінність) [15, с. 6]. Дослідження маніфестації концепту ГРОШІ проведено на матеріалі астрологічних прогнозів, до тексту яких презентний особливий інтерес через важливу роль фінансового положення та перспектив на майбутнє для кожної людини.

Як свідчать наукові розвідки, присвячені виявленню змісту концепту ПОЛІТИКА, його основними ознаками постають хитрість, вигідна брехня, взаємодія з конкурентами. Стосовно концептів LOVE, MONEY, GLORY виділяють такі основні семантичні ознаки: LOVE – почуття глибокої прихильності, відданості кому-небудь. LOVE – провідна потреба людини та головний аспект його існування в людському суспільстві. Слід зазначити, що у поезії LOVE – космічна сила, подібна силі тяжіння. Кохання здатне допомогти та зцілити не тільки проблему нестерпної залежності від грошей, але й інші проблеми, які виникають у взаємовідносинах з грошима.

MONEY – символізує матеріальну сторону життя людини. Заради грошей люди готові піти на все. Відключається мозок та з'являється тільки одне бажання – отримати як можна більше грошей. У такій ситуації духовна сторона життя відходить на другий план.

Спираючись на виявлені смислові ознаки номінативних одиниць зазначених концептів, реконструюємо базові концептуальні метафори: ЖИТТЯ Є ВМІСТИЛИЩЕ, ЖИТТЯ Є БОРОТЬБА, ЖИТТЯ Є ВИБІР, втілені в семантиці номінативних одиниць РП наведеного вірша. Такі метафори слугують вилученню основного смислу вірша, його центральному, прототипному прочитанню. Тригерами непрототипного прочитання та експлікації прихованого смислу виступають номінативні одиниці *cage, endless, useless beating*, образи-символи *bars, doors*, які активізують когнітивну обробку тексту. Когнітивно-семантичний аналіз цих номінативних одиниць дозволяє реконструювати ідіотипні концептуальні метафори, як результат лінгвокогнітивних операцій розширення і специфікації: ЖИТТЯ – ЦЕ ВМІСТИЛИЩЕ ПЕРЕШКОД, ВИПРОБУВАНЬ. ПЕРЕШКОДИ – ЦЕ ПРАГНЕННЯ ГРОШЕЙ, СЛАВИ. ПРАГНЕННЯ ГРОШЕЙ – ЦЕ БЕЗГЛУЗДІ ВИТРАТИ ЖИТТЯ.

Висновки. Таким чином, в американських поетичних текстах РП постають поліфункціональними синтаксичними конструкціями, лінгвокогнітивні й комунікативно-прагматичні властивості яких забезпечують реалізацію прагматичної настанови тексту, авторської інтенції. Такий комунікативно-прагматичний потенціал РП розкрито через установа певних закономірностей у функціонуванні РП, що виявляється у взаємодії їх комунікативних типів і функцій, які вони виконують у поетичному тексті. Доведено, що апелятивна функція суб'єктних і об'єктних РП спрямована на актуалізацію прагматичного ефекту емоційного резонансу адресата, зарядження його відчуттям співпричетності до описуваних в тексті подій, сугестивна функція реалізується в основному обставинними РП і стимулює інтелектуальну діяльність адресата, викликає в нього бажання пошуку відповіді на поставленні запитання, образотворча функція закликає до творчої співпраці до конструювання образу ліричного героя.

Установлено, що об'єктні й суб'єктні РП виконують в основному апелятивну функцію, через яку реалізується перлокутивний ефект. Сугестивна функція простежується в обставинних РП причини і спрямована на створення перлокутивного ефекту співпереживання та інтелектуального пошуку. Образотворча функція притаманна РП, які характеризуються конвергенцією стилістичних засобів і прийомів, які виступають тригерами оцінного й емотивного значення РП.

Перспективу подальших досліджень РП у поетичному мовленні вбачаємо в порівняльному і зіставному аналізі функціонування РП в британських, канадських і австралійських поетичних текстах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алфьорова Н.С. Функціонування питальних речень у сучасних американських текстах : дис. ... на здоб. наукового ступеню к. філол. н. : спец. 10.02.04 "Германські мови" / Наталя Сергіївна Алфьорова. – Запоріжжя, 2012. – 229 с.
2. Арнольд И.В. Значение сильной позиции для интерпретации художественного текста / Арнольд И.В. // Иностранные языки в школе, 1978. – № 4. – С. 23 – 24.
3. Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского / М. М. Бахтин – [2-е изд.]. – М. : Советская Россия, 1979. – 320 с.
4. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф. С. Бацевич. – К. : Видавничий центр Академія, 2004. – 344с.
5. Бацевич Ф.С. Лінгвістична генологія: проблеми і перспективи / Флорій Сергійович Бацевич. – Львів : Паіс, 2005. – 262 с.
6. Безугла Л. Р. Історична динаміка мовленнєвого акту квеситива в німецькій та англійській мовах: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 " Германські мови" / Л. Р. Безугла. –Харків, 1998. – 22 с.
7. Белехова Л.И. Прототипическое и непрототипическое прочтение поэтического текста (на материале американской поэзии) [Электронный ресурс] / Л.И. Белехова // Когниция. Коммуникация. Дискурс. 2013. – № 6. – С.10–34.– Режим доступа: <https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/>.
8. Белехова Л.И. Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії) : монографія / Белехова Л. І. – Херсон : Айлант, 2002. – 368 с.
9. Воробьева О.П. Лингвистические аспекты адресованности художественного текста (одноязычная и межязыковая коммуникация): дис. ... доктора филол. наук: 10.02.19 / Воробьева Ольга Петровна. – М., 1993. – 382 с.
10. Галич О. А. Теорія літератури : підручник / О. А. Галич, В. М. Назарець, Є. М. Васильєв. – К. : Либідь. – 2001. – 488 с.
11. Заболотська О. В. Імперативні синтаксичні конструкції в англomовному поетичному дискурсі: когнітивно-прагматичний аспект : автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 "Германські мови" / О.В. Заболотська. – Херсон, 2012. – 20 с.

12. Калитюк Л. П. Питальне речення в історії англійської мови: структурний та прагматичний аспекти: автореф. дис. на здобуття наук ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / Л. П. Калитюк. – Київ, 2008. – 27 с.
13. Маріна О.С. Парадоксальність у сучасному англомовному поетичному дискурсі: когнітивно-семіотичний вимір: автореф. дис. на здобуття наук ступеня д-ра філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови” / О. С. Маріна. – Київ, 2016. – 34 с.
14. Палійчук А.Л. Наративний код інтимізації (на матеріалі англомовного художнього дискурсу): дис. ... на здобуття наук. ступеня канд.філол.наук: 10.02.04 “Германські мови” / Палійчук Анна Леонардівна. – Л., 2011. – 253 с.
15. Семенов М.Ю. Деньги и люди: Психология денег в России: Монография / Семенов М.Ю. – К.: Изд-во «Простобук», 2011. – 149 с.
16. Серль Дж. Классификация иллокутивных актов / Дж. Серль // Новое в зарубежной лингвистике. – Вып. 17. – М. : Прогресс, 1986. – С.170-195.
17. Скідан О. Г. Контрастивні стилістичні засоби втілення концепту *ТВОРЧА ОСОБИСТІТЬ* у художніх текстах У. С. Моема: дис. ...канд філол. наук : 10. 02. 04 / Скідан Ольга Геннадіївна. – Х., 2007. – 283 с.
18. Чернявская В.Е. Текст статичен или текст процессуален? / В.Е. Чернявская [Электронный ресурс] // Когниция. Коммуникация. Дискурс. – 2010. – № 1. – С. 123 – 131. – Режим доступа: <https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/>.
19. Шевченко І. С. Історична динаміка прагматичних властивостей англійського питального речення (16 – 20ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04. “Германські мови” / І. С. Шевченко. – К., 1999. – 36 с.
20. Яхонтова Т.В. Лінгвістична генологія наукової комунікації: монографія / Тетяна Вадимівна Яхонтова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009 – 420 с.
21. Austin J.L. How to Do Things with Words / J.L. Austin. – Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 196. – 166 p.
22. Eco U. The Role of the Reader (Explorations in the Semiotics of Texts) / Umberto Eco. – Bloomington; L.: Indiana Univ. Press, 1979. – 273 p.
23. Freeman M. Poetry and the scope of metaphor: Toward a cognitive theory of literature / M. Freeman // The Cognitive Theory of Literature: State of the Art and Application to English Studies. – ESSE 4, Debrecen, Hungary, 1997. – P. 103 – 123.
24. Huddleston R. The Cambridge Grammar of the English Language / R. Huddleston, G. Pullum – Cambridge : Cambridge University Press, 2003. – 1842 p.
25. Johansson S. Understanding English Grammar. Part I: An Overview / S.Johansson. – Norway : Gjovik Trykkeri A.S., 1986. – 385 p.
26. Leech Geoffrey, Svartvik Jan. A Communicative Grammar of English 3rd edition. – Routledge, 2003. – 304 p.
27. Sandburg – Sandburg Carl. The Complete Poems. – San-Diego; N.Y.; L.: Harcourt Brace Jovanovich Publishers, 1970. – 797 p.
28. Sexton – Sexton Anne. The Complete Poems. – Boston: Houghton Mifflin, 1982.– 622 p.

29. Sweet H. A new English Grammar logical and historical. – Oxford: Clarendon Press. Pt.2. Syntax, 1954. – 499 p.

REFERENCES

1. Alferova N.S. The functioning of interrogative sentences in modern American texts: dis. for the cand. of Philol. Scien. d. w.: on spec. 10.02.04 "Germanic languages" / N. S. Alferova. - Zaporizhia, 2012. – 229 p.
2. Arnold I.V. The value of a strong position for the interpretation of the art text / I.V. Arnold // Foreign languages at school, 1978. – № 4. – P. 23 – 24.
3. Bakhtin M. M. Problems of Dostoevsky's poetics / M.M. Bakhtin – [2nd ed.]. – M. : Soviet Russia, 1979. – 320 p.
4. Batsevych F.S. Basics communicative linguistics / F.S. Batsevych. – K. : Publishing House "Academy", 2004. – 344 p.
5. Batsevych F.S. Linguistic genealogy: problems and prospects / F.S. Batsevych. – Lviv: Pais, 2005. – 262 p.
6. Bezugla L.R. Historical dynamics of speech act of quisitive in German and English: dis. for the cand. of Philol. Scien. d. w.: on spec 10.02.04 "Germanic languages" / L.R. Bezugla. Harkov, 1998. – 22 p.
7. Belekhova L.I. Prototypical and non-prototypical reading of a poetic text (a case study of American poetry) [Electronic resource] / L. I. Belekhova // Cognition. Communication. Discourse. 2013. – No 6. – S. 10-34.– Access mode: <https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/>.
8. Belekhova L.I. Verbal poetic image in a historical and typological perspective: linguo-cognitive aspect (based on the texts of American poetry). Monograph / Larisa Ivanovna Belekhova.– Kherson: Ipant Publishers, 2002. – 368 p.
9. Vorobyova O. P. Linguistic aspects of addressing of literary text (monolingual and interlingual communication) dis. doc. of Philol. Scien.: on spec. 10.02.19 / Vorobyova Olha Petrivna. – M., 1993. – 382 p.
10. Galich O.A. Literary Theory: textbook / O.A. Galich, V. Nazarets, E. Vasiliev. - Kyiv: Lybid. – 2001. – 488 p.
11. Zabolotska O.V. Imperative syntactic constructions in an English-speaking poetic discourse: a cognitive-pragmatic aspect : dis. abstract for the cand. of Philol. Scien. d. w.: on spec 10.02.04 "Germanic languages" / O. V. Zabolotska. – Kherson, 2012. – 20 p.
12. Kalytyuk L. P. Interrogative sentence in the history of English: structural and pragmatic aspects: dis. abstract for the cand. of Philol. Scien. d. w.: on spec 10.02.04 "Germanic languages" / L. P. Kalytyuk. – Kyiv, 2008. – 27 p.
13. Marina O. S. the Paradox in a modern English poetic discourse: a cognitive-semiotic measurement: dis. abstract for the cand. of Philol. Scien.d.w.: on spec 10.02.04 "Germanic languages" / O. S. Marina. – Kyiv, 2016. – 34 p.

14. Paliychuk A. L. Narrative code of intimization (in English artistic discourse): dis. the cand. of Philol. Scien. d. w.: on spec 10.02.04 "Germanic languages" / Paliychuk Anna Leonardovna. – L., 2011. – 253 p.
15. Semenov M. Yu. Money and people: the Psychology of money in Russia: Monography / Semenov M.Yu. – K.: Publishing house "Prostobuk", 2011. – 149 p.
16. J. R. Searle The classification of illocutionary acts / John Searle // New in foreign linguistics. – Vol. 17. – M. : Progress, 1986. – P. 170-195.
17. Skidan O. G. Contrastive stylistic means of implementing the concept of CREATIVE PERSONALITY in the literary texts V.S. Maugham: dis. for the cand. of Philol. Scien. d. w.: on spec 10. 02. 04 / Skidan Olga Gennadievna. – H., 2007. – 283 p.
18. Chernyavskaya V. E. Static text or procedural text? / V. E. Chernyavskaya [Electronic resource] // Cognition. Communication. Discourse. – 2010. – No. 1. – P. 123-131. – Mode of access: <https://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/>.
19. Shevchenko I. S. A historical dynamics of the pragmatic properties of English interrogative sentences (16-20 s.) : dis. abstract for the cand. of Philol. Scien. d. w.: on spec 10.02.04. "Germanic languages" / I. S. Shevchenko. – K., 1999. – 36 p.
20. Yakhontova T. V. Linguistic genealogy of scientific communication: monograph / Tatyana Vadimovna Yakhontova. – Lviv: Publishing center LNU ei. Franko, 2009 – 420 p.
21. Austin J.L. How to Do Things with Words / J.L. Austin. – Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 196. – 166 p.
22. Eco U. The Role of the Reader (Explorations in the Semiotics of Texts) / Umberto Eco. – Bloomington; L.: Indiana Univ. Press, 1979. – 273 p.
23. Freeman M. Poetry and the scope of metaphor: Toward a cognitive theory of literature / M. Freeman // The Cognitive Theory of Literature: State of the Art and Application to English Studies. – ESSE 4, Debrecen, Hungary, 1997. – P. 103-123.
24. Huddleston R. The Cambridge Grammar of the English Language / R. Huddleston, G. Pullum – Cambridge : Cambridge University Press, 2003. – 1842 p.
25. Johansson S. Understanding English Grammar. Part I: An Overview / S. Johansson. – Norway : Gjovik Trykkeri A.S., 1986. – 385 p.
26. Leech Geoffrey, Svartvik Jan. A Communicative Grammar of English 3rd edition. – Routledge, 2003. – 304 p.
27. Sandburg – Sandburg Carl. The Complete Poems. – San-Diego; N.Y.; L.: Harcourt Brace Jovanovich Publishers, 1970. – 797 p.
28. Sexton – Sexton Anne. The Complete Poems. – Boston: Houghton Mifflin, 1982– 622 p.
29. Sweet H. A new English Grammar logical and historical. – Oxford: Clarendon Press. Pt.2. Syntax, 1954. – 499 p.

Rhetorical questions in American poetic speech: communicative and pragmatic aspects

K.O. Yurkova

Kherson State University

Corresponding author. E-mail: christina384@ukr.net

Abstract. This article focuses on revealing communicative and pragmatic properties of rhetorical questions in American poetic speech. It has been proved that interaction of communicative types of rhetorical questions and their functions in poetic texts insure illocutionary force and perlocutionary effect on the reader.

Key words: communicative and pragmatic properties, rhetorical questions, poetic speech, pragmatic role.

Риторические вопросы в американской поэтической речи: коммуникативно-прагматический аспект

К.А. Юркова

Херсонский Государственный Университет

Corresponding author. E-mail: christina384@ukr.net

Аннотация. В статье рассматриваются коммуникативные свойства риторических вопросов в американской поэтической речи. Акцентируется внимание на выявлении коммуникативных типов риторических вопросов, обуславливающих их различные функции в современных американских текстах, определении прагматической роли риторических вопросов в американской поэтической речи.

Ключевые слова: коммуникативно-прагматические свойства, риторические вопросы, поэтическая речь, прагматическая роль.